

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
СПОРТИВНА ТРАВМАТОЛОГІЯ**

Спеціальність: **I7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 19**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **3**
Семестр(и): **VI (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2027-2028**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: ОК: 1, 2, 7, 24, 30, 33, 43

Кафедра екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії, травматології та протезування: проспект Незалежності 13, КНП ХОР «Обласна клінічна лікарня»; пров. Балакірева 3а, КНП «Міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги ім. проф. О.І. Мещанінова» Харківської міської ради, 5 поверх

Керівник освітнього компонента: проф, Голка Григорій Григорович email:
hh.holka@knu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knu.edu.ua/course/view.php?id=3549>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Спортивна травматологія як освітній компонент закладає основи вивчення здобувачами освіти спортивної травматології і травматології та ортопедії (за професійним спрямуванням), що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосовувати знання в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності, закладає основи здорового способу життя та профілактики порушення функції системи опори та руху в процесі життєдіяльності.

МЕТА КУРСУ: ознайомити здобувачів освіти із загальними положеннями спортивної травматології, із засобами та методами профілактики травматизму, надання першої долікарської допомоги та реабілітації спортсменів, які отримали ушкодження або захворювання опорно-рухового апарату. Студенти навчаються формуванню практичних навичок діагностики, лікування і реабілітації хворих з ушкодженнями системи опори та руху, організації травматологічної допомоги хворим з пошкодженнями опорно-рухового апарату на догоспітальному та госпітальному етапах.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Визначити тактику ведення пацієнтів зі спортивними травмами та найбільш поширеними захворюваннями опорно-рухового апарату.
- Демонструвати володіння методами профілактики спортивного травматизму.
- Діагностувати спортивні травми та надавати екстрену медичну допомогу.
- Пояснювати принципи відновного лікування та реабілітації хворих з ураженням опорно-рухового апарату при спортивному травматизмі.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (12 год.):

1. Вступ. Спортивний травматизм, його причини та структура. Класифікація спортивних травм і захворювань опорно-рухового апарату. Патогенез травм і захворювань опорно-рухового апарату у спортсменів. Вікові й статеві особливості травм і захворювань спортсменів.
2. Ушкодження м'язів. Болісність м'язів з відстроченим проявом ушкоджень. Ушкодження кісток.
3. Ушкодження та захворювання хрящів. Ушкодження та захворювання зв'язок і суглобів.
4. Особливості травм і захворювань верхніх та нижніх кінцівок, хребетного стовпа у спортсменів.
5. Травматичні ушкодження та захворювання судин, центральної й периферичної нервової системи у спортсменів. Синдром «гіперрухливості» суглобів у спортсменів. Синдром «перетренованості» спортсменів.
6. Організація індивідуальної комплексної реабілітації спортсменів, які мали травми та захворювання опорно-рухового апарату.

Перелік тем практичних занять (18 год.):

1. Вступ. Спортивний травматизм, його причини та структура. Класифікація спортивних травм і захворювань опорно-рухового апарату. Патогенез травм і захворювань опорно-рухового апарату у спортсменів. Вікові й статеві особливості травм і захворювань спортсменів.
2. Ушкодження м'язів. Болісність м'язів з відстроченим проявом ушкоджень. Особливості травм і захворювань верхніх та нижніх кінцівок.
3. Ушкодження кісток. Ушкодження та захворювання хрящів. Ушкодження та захворювання зв'язок і суглобів.
4. Особливості травм і захворювань хребетного стовпа та тазу у спортсменів.
5. Травматичні ушкодження та захворювання судин, центральної й периферичної нервової системи у спортсменів. Синдром «гіперрухливості» суглобів у спортсменів. Синдром «перетренованості» спортсменів.
6. Організація індивідуальної комплексної реабілітації спортсменів, які мали травми та захворювання опорно-рухового апарату. Залік.

Перелік тем самостійної роботи студента (60 год.)

1. Основні положення про пошкодження та захворювання опорно-рухового апарату у спортсменів. Види спортивного травматизму.
2. Особливості пошкоджень і захворювань опорно-рухового апарату у спортсменів.
3. Критерії здоров'я спортсменів після перенесених ушкоджень опорно-рухового апарату.
4. Перша медична допомога при травмах опорно-рухового апарату у спортсменів. Транспортна іммобілізація.
5. Відкриті пошкодження опорно-рухового апарату у спортсменів. Методи зупинки кровотечі та накладання асептичної пов'язки.
6. Засоби відновлення та підвищення працездатності у спортсменів при спортивній травмі.
7. Методи профілактики і реабілітації при різноманітних пошкодженнях опорно-рухового апарату у спортсменів.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне (з точністю до сотих) ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 120 балів ЗНД. Оцінка за залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + залік$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Елсон, Рой Л. Догоспітальна допомога при травмах. International Trauma Life Support: переклад з англ. 9-го вид. / Рой Л. Елсон, Кайї Г. Гат, Джон Е. Кемпбелл; наук. ред. пер.: А.О. Волосовець. — К.: ВСВ «Медицина», 2023. — 440 с.

2. Травматологія та ортопедія: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / Видання 2-ге / за ред.: Голки Г. Г., Бур'янова О. А., Климовицького В. Г. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 432 с.
3. Sports Injury Prevention and Rehabilitation: Integrating Medicine and Science for Performance Solutions. 1st Edition by [David Joyce](#) , [Daniel Lewindon](#). Publisher : Routledge; 1st edition (2015) 452 pages
4. Analysis of Injury Incidences in Male Professional Adult and Elite Youth Soccer Players: A Systematic Review / D. Pfirrmann et al. Journal of Athletic Training. 2016. Vol. 51, no. 5. P. 410–424. URL: <https://doi.org/10.4085/1062-6050-51.6.03> (date of access: 19.03.2023).
5. McRae's Orthopaedic Trauma and Emergency Fracture Management by Timothy O White BMedSci MBChB FRCSEd (Tr & Orth) MD and Samuel P Mackenzie BMed Sci MBChB MRCSEd | Sep 15, 2023
6. Особливості обстеження хворих з травматологічними та ортопедичними ушкодженнями : методичні вказівки для проведення практичного заняття здобувачам вищої освіти з дисципліни «Травматологія і ортопедія» / упорядники: Г. Г. Голка, А. О. Олійник, О. Г. Фадєєв [та ін.] ; Харківський національний медичний університет. – Харків : ХНМУ, 2025. – 37 с.

В.о. зав. кафедрою екстреної невідкладної медичної допомоги, ортопедії, травматології та протезування, професор

Голка Г.Г.